

hu for Islanderne hos private Mænd, som mod en Forpagtningsafgift tilkjøbte sig Handelen paa Den, som man kunde antage, at Regjeringen vilde have viist for dem. Og da Handelen saa tilsidst igjen var gaaet tilbage til Regjeringen selv, da begift den ved at foreberede Overgangen fra Monopolhandelen til den større Frihed, der indførtes i 1787, den Feil — og deri ligger der en Undskyldning for, at Landets Befolkning ikke senere har benyttet denne større Frihed, som ønskeligt var — at den overdrog Handelsstederne paa Island for en billig Penge til danske og navnlig kjøbenhavnske Kjøbmænd, hvad der foranledigede, at Alt vedblev at gaae paa den gamle Maade, idet Handelen reent beherskedes af Cierne af disse Handelssteder. Islanderne havde ganske vist Frihed til at benytte dem, og jeg staaer jo heller ikke her for at holde Lovtale over Islanderne's Foretagelsesaaend, men til deres Undskyldning tjener dog, at de ingen Capitaler havde. Den Skade gjorde nemlig da i alt Fald den privilegerede Handel paa Island fra 1787 til 1854, at den udelukkede fremmede Capitaler fra at søge Anvendelse der i Landet. Det kan dog ikke negtes. Det er altsaa ikke nogen Overdrivelse, naar jeg siger, hvad jo Alle, der enten ere fra Island eller kjende Landet, ville indrømme, at Island nu lider under Følgerne af Fortidens forkeerte Handelspolitik, og at hvis der nu fattes Islanderne Foretagelsesaaend, de da have den Undskyldning for deres ringe Udvikling i finansiell Henseende, at der har fattedes dem selv Capitaler, og at fremmede Capitaler have været udelukkede fra Dem ved den indtil 1854 gjældende Handelslov. — Naar det ærede 10de kongevalgte Medlem (Fischer) behreidede Ministeren — og forsaavit i ogsaa tildeels mig — eller rettere gjorde den Indvendning imod vor Anbefaling af det foreliggende Endringsforslag, at Thinget derved vilde komme ind paa en Bane af Indrømmelser, idet det ikke skulde være Meningen, naar man kom til Forhandling med Althinget, da at blive staaende derved, saa troer jeg dog virkelig, at han gjorde den høitærede Minister Uret. Den høitærede Minister meente kun, at han ventede at kunne komme til en Over-

enskomst med Landstinget, hvis det af mig under Nr. 1 stillede Forslag blev vedtaget, og det kunde jo fornuftigvis ikke være hans Mening, naar der engang forelaa en af Rigsdagen vedtagen og af Kongen stadfæstet Lov, da at opgive denne Afgjærelse overfor Althinget. Jeg troer iøvrigt ganske vist, at det havde været meget klogere, om Regjeringen fra Begyndelsen af havde forelagt Rigsdagen det finansielle Spørgsmaal ganske urørt, saa at det var kommet til en bestemt og klar Afgjærelse herved, forinden det nogensinde var blevet forelagt Althinget. Det er aabenbart netop, fordi Regjeringen saa at sige har spurgt om, hvor Meget de ville have, hvor Meget de troe at kunne hjælpe sig med, at Fordringerne detsoppe ere stegne, ligesom derhos ogsaa den Værlen, der har været i de tidligere Tilbud, ikke har kunnet Andet end bidrage til at gjøre Islanderne vanskelige at tilfredsstille.

Hvorvidt Islanderne mangle Gvne til at bære et Goldpaalæg eller en ny Skat, skal jeg ikke kunne sige; jeg kjender Landet altsor lidt til at kunne indlade mig paa at bedømme det. Jeg troer imidlertid ganske vist, at et saadant Goldpaalæg som det der i sin Tid blev foreslaaet, men afviist af Althinget, ikke vilde kunne føles som særdeles trykkende. I det mindste kan jeg ikke tænke mig, at det vilde blive trykkende, da der jo væsentligst var Tale om en Afgift paa Ting, som dog nærmest maae henregnes til Curusartikler. Det vilde tværtimod, forekommer det mig, endog være en meget lempelig Maade at faae en ikke ganske lille Sum ind paa. Imidlertid frygter jeg rigtig nok for, at den Indtægt, som man lover sig af et saadant Paalæg, vilde blive betydelig formindsket, dersom Paalæget skulde stee imod Althingets bestemte Naad, og dersom en saadan Tolvs Indførelse skulde nødvendiggjøre Ansættelsen af adskillige Embedsmænd paa de forskjellige Goldsteder for at opkræve Afgiften, ligesom jeg ogsaa troer, at det, naar Tolven paalægdes Islanderne mod deres Villie, vilde være besværligt uden en Rystbevogtning, der vilde være overordentlig vanskelig, at forhindre, at der indsmugledes Varer. Jeg troer altsaa, at der, naar Islanderne ere enige i at paatage sig en saadan